

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՍՓՅՈՒՌՔԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ՍՓՅՈՒՌՔԻ
ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ՎԵՑԵՐՈՐԴ
ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԻ

Ծ Ր Ա Գ Ի Ր

«ՓՈԽԱԴԱՐՁ ՎՍՏԱՀՈՒԹՅՈՒՆ, ՄԻԱՄՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ» ԽՈՐԱԳՐՈՎ

18-20 սեպտեմբերի 2017թ.
Երևան

17 սեպտեմբերի, կիրակի

Հյուրերի դիմավորում և տեղավորում հյուրանոցներում

19:00 Ընդունելություն ՀՀ սփյուռքի նախարարի անունից

(«Փարավոն» հանգստի և ժամանցի համալիր, Երևան-Աբովյան խճուղի, 5 շենք)

18 սեպտեմբերի, երկուշաբթի

08:00 Մեկնում Կարեն Դեմիրճյանի անվան մարզահամերգային համալիր

(Հանրապետության հրապարակից, ավտոբուսներով)

08:30 - 09:45 Մասնակիցների գրանցում

**10:00-11:30 ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԻ ՀԱՆԴԻՍԱՎՈՐ ԲԱՑՈՒՄ
(ԱՌԱՋԻՆ ԼԻԱԳՈՒՄԱՐ ՆԻՍՏ)**

(Կ. Դեմիրճյանի անվան մարզահամերգային համալիր)

Հայաստանի Հանրապետության սփյուռքի նախարար
Հրանուշ Հակոբյանի բացման խոսքը

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի օրհնության խոսքը

Հայաստանի Հանրապետության Նախագահ
Սերժ Սարգսյանի ելույթը

Արցախի Հանրապետության Նախագահ
Բակո Սահակյանի ելույթը

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա

Մեծի Տանն Կիլիկիո Կաթողիկոսի օրհնության խոսքը

I ուղղություն - ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐ

1.1 Հայաստանի տնտեսության զարգացումը և ներդրումները

Նիստավար՝ **Տիգրան Զրբաշյան** - «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ, զարգացման գծով տնօրեն

Զեկուցողներ՝

- **Արմեն Ավակյան** - Հայաստանի զարգացման հիմնադրամի տնօրեն (Հայաստան)
Թեմա՝ «Ընտրել Հայաստանը»
- **Տիգրան Գասպարյան** - «Քեյ Փի Էմ Զի Արմենիա» ՓԲԸ, ղեկավար գործընկեր (Հայաստան)
Թեմա՝ «Հայաստանի հաջորդ առաջ քայլը»
- **Արա Հովսեփյան** - Հայաստանում Ամերիկայի առևտրի պալատի նախագահ (ԱՄՆ)
Թեմա՝ «Ամերիկայից ներդրումների ներգրավման հիմնական խնդիրները. Քաունթեր Գլոբալի օրինակը»
- **Դիանա Սարումովա** - Հայաստանում Եվրոպական բիզնես ասոցիացիայի գործադիր տնօրեն (Բելգիա)
Թեմա՝ «Հայաստան-ԵՄ բիզնես հեռանկարները. հաջողությունները և ապագա համագործակցության ուղիները»
- **Կարեն Գալուստյան** - Ռուսաստանի հայերի միության փոխնախագահ (ՌԴ)
Թեմա՝ «Եվրասիական գործընկերության միջազգային ֆորումի դերը Հայաստանի տնտեսական զարգացման գործում»
- **Սեմ Սամուելյան** - «Քեփիթալ մոթորս» ՍՊԸ հիմնադիր (ԱՄՆ)
Թեմա՝ «Բիզնեսը Հայաստանում. հնարավորությունները և մարտահրավերները»

II ուղղություն - ՀՀ ՊԱՇՏՊԱՆԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՄԱՐՏԱՀՐԱՎԵՐՆԵՐԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՒՄ

2.1 Հակահայկական քարոզչությունը տեղեկատվական անվտանգության թիրախում

Նիստավար՝ **Արա Սաղաթեյան** - ՀՀ ԱԺ աշխատակազմի ղեկավար - գլխավոր քարտուղար

Զեկուցողներ՝

- **Քրայան Արդունի** - Ամերիկայի հայկական համագումարի գործադիր տնօրեն (ԱՄՆ)
Թեմա՝ «Թուրքական և Ադրբեջանական լոբբին Վաշինգտոնի հեռանկարներում»
- **Հայկ Քոթանջյան** - ՀՀ ՊՆ Պաշտպանական ազգային հետազոտական համալսարանի պետ, քաղաքական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր, գեներալ-լեյտենանտ
Թեմա՝ «Հայաստանի Հանրապետությունում կիրեռնեսուրսների կառավարման համակարգի կերտման գործում հեղինակավոր սիյուոքահայերի ներգրավման կարևորությունը»
- **Արմեն Մինասյան** - ՀՀ Նախագահի աշխատակազմի «Հանրային կապերի և տեղեկատվության կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի տնօրեն
Թեմա՝ «Հակահայկական քարոզչության ներկա փուլը, մարտահրավերներն ու դիմագրավման հնարավորությունները»
- **Տիգրան Աբրահամյան**- Արցախի Հանրապետության Նախագահի խորհրդական
Թեմա՝ «Հակահայկական քարոզչության ազդեցությունը Արցախի հանրության վրա»
- **Վազգեն Կայթակճեան** - ՍԴՀԿ-ի Կենտրոնական վարչության անդամ, Սոցիալ դեմոկրատ հնչակյան կուսակցության հայ-ամերիկյան խորհրդի Լուիզիանայի մասնաճյուղի նախագահ (ԱՄՆ)
Թեմա՝ «Ամերիկահայության գործունեության դաշտի առաջարկներ»
- **Խաչիկ Տեր-Ղուկասյան** - ՀՅԴ Հարավային Ամերիկայի Հայ Դատի Հանձնախմբի ներկայացուցիչ (Արգենտինա)
Թեմա՝ «Ադրբեջանական հակահայ դիվանագիտական արշավը թրքական ժխտողականության ենթահողի վրա. Լատինական Ամերիկայի պարագան»
- **Շահան Գանդահարյան** - «Ազդակ» օրաթերթի գլխավոր խմբագիր (Լիբանան)
Թեմա՝ «Որպես հայկական տեղեկատվադաշտ՝ մեր ջանքերը Անկարայի և Բաքվի կողմից միջին արևելյան տարածաշրջանում հակահայկական քարոզչություն անելու փորձերին դիմագրավելու ուղղությամբ»
- **Թևան Պողոսյան** - «Մարդկային զարգացման միջազգային կենտրոն» վերլուծական կենտրոնի նախագահ (Հայաստան)
Թեմա՝ «Տեղեկատվական անվտանգություն. սցենարների մշակում, իրականացում և հետադարձ կապ»

III ուղղություն - ԱՐՏԱՔԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՕՐԱԿԱՐԳ

3.1 Արդի արտաքին մարտահրավերները և դրանց արձագանքման գործում Հայաստան-Սփյուռք համագործակցությունը

Նխստավար՝ **Շավարշ Քոչարյան** – ՀՀ արտաքին գործերի նախարարի տեղակալ
Նիսպ 1

Ելույթ՝ **Կարեն Միրզոյան** – Արցախի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարար

Թեմա՝ «Արտաքին մարտահրավերները և հնարավորությունները. հայացք Արցախից»

Հարց ու պատասխան

Ձեկուցողներ՝

- **Շավարշ Քոչարյան** - ՀՀ արտաքին գործերի նախարարի տեղակալ
Թեմա՝ «Հայության ջանքերի համադրումը Լեռնային Ղարաբաղի հիմնախնդրի շուրջ»
- **Ռուբեն Մելիքյան** - Արցախի Հանրապետության մարդու իրավունքների պաշտպան
Թեմա՝ «Միջազգային մարդասիրական իրավունքի և մարդու իրավունքների ոտնահարման փաստերը ղարաբաղյան հակամարտությունում»
- **Ռուբեն Սաֆրասյան** - ՀՀ ԳԱԱ արևելագիտության ինստիտուտի տնօրեն, ակադեմիկոս (Հայաստան)
Թեմա՝ «Տարածաշրջանային մարտահրավերներ»

IV ուղղություն - ՀԱՅԱՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐ

4.1 Մայրենի լեզուն և դպրոցը հայ ինքնության կռվան

Նխստավար՝ **Լևոն Մկրտչյան** - ՀՀ կրթության և գիտության նախարար

Ձեկուցողներ՝

- **Դավիթ Սահակյան** - ՀՀ կրթության և գիտության նախարարի տեղակալ
Թեմա՝ «ՀՀ կրթական համակարգը և զարգացման հեռանկարները»
- **Վերապատվելի դոկտոր Փոլ Հայդոսյան** - Մերձավոր Արևելքի հայ ավետարանական եկեղեցիների միության կենտրոնական մարմնի ատենապետ, Բեյրութի Հայկազյան համալսարանի նախագահ (Լիբանան)
Թեմա՝ «Ապագայի պահանջին համապատասխան դպրոցն ու հայի ինքնութիւնը»

- **Ռազմիկ Փանոսյան** - «Գալուստ Կիլպէնկեան» հիմնարկության Հայկական համայնքների բաժանմունքի տնօրեն (Պորտուգալիա)
Թեմա՝ «Սփիւռքակեդրոն դաստիարակութիւն ու կրթական մօտեցումներու անհրաժեշտութիւն»
- **Մհեր Գարագաշյան** - Հայոց ցեղասպանության 100-րդ տարելիցի միջոցառումները համակարգող Կանադայի հանձնախմբի նախագահ (Կանադա)
Թեմա՝ «Հայեցի դաստիարակութիւնը 21-րդ դարու սեմին -Սփիւռքի հայկական դիմագծի պահպանման գերխնդիրը ու անոր կրթական ոլորտի մարտահրաւրները»
- **Երվանդ Զորյան** - ՀԲԸՄ հայկական վիրտուալ համալսարանի հիմնադիր-նախագահ (ԱՄՆ)
Թեմա՝ «Համացանցը և հայկական ինքնութիւնը»
- **Կարեն Վարդանյան** - Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների ձեռնարկությունների միության (ԻՏՁՄ) գործադիր տնօրեն (Հայաստան)
Թեմա՝ ««Արմաթ» ինժեներական լաբորատորիաները որպէս Սփյուռքում հայապահպանության և Հայաստանի համայնքային զարգացման հեռանկարային գործիք»

11:45-13:45 Համահայկական խորհրդի ստեղծման և Հայաստան-Սփյուռք գործակցության հետագա զարգացման հարցերով աշխատանքային խմբի խորհրդակցություն /մասնակցությունը հրավերներով/

13:45 – 15:00 Ընդունելություն ՀՀ Նախագահի անունից

15:15–17:15 Նիստերի աշխատանքների շարունակություն ըստ ուղղությունների

1 ուղղություն - ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐ

1.2 Հայաստանյան զբոսաշրջության խթանումը՝ որպէս մեր պատմության ու մշակույթի ներկայացման արդյունավետ եղանակ.

Նիստավար՝ Սերգեյ Ավետիսյան - ՀՀ կառավարությանն առընթեր քաղաքացիական ավիացիայի գլխավոր վարչության պետ

Զեկուցողներ՝

- **Զարմինե Զեյթունցյան** - Զբոսաշրջության պետական կոմիտեի նախագահ (Հայաստան)
Թեմա՝ «Կայուն զբոսաշրջության միջոցով համահայկական մշակութային ժառանգության հանրահռչակում և խթանում»

- **Սերգեյ Շահվերդյան** - Արցախի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարի տեղակալ
Թեմա՝ «Արցախի զբոսաշրջության դիվերսիֆիկացումը՝ որպես բնագավառի զարգացման գործոն»
- **Ավետիս Կիրանյան** - Լիբանանի զբոսաշրջության նախարար (Լիբանան)
Թեմա՝ «Զբոսաշրջության ոլորտի զարգացման հեռանկարները»
- **Շերլի Ավետյան**- Իրանի մշակութային ժառանգությունների և զբոսաշրջության կազմակերպության ներքո՝ Իրանի պատմական եկեղեցիների կենտրոնի տնօրեն (Իրան)
Թեմա՝ «Իրան-Հայաստան փոխգործակցության առանցքը. պատմամշակութային կոթողներ և զբոսաշրջություն»
- **Արամ Հակոբյան**- «Հյուսերվիս» կազմակերպության հիմնադիր
Թեմա՝ «Զբոսաշրջությունը Հայաստանում. խոչընդոտները և զարգացման ուղիները»

II ուղղություն - ՀՀ ՊԱՇՏՊԱՆԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՄԱՐՏԱՀՐԱՎԵՐՆԵՐԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՒՄ

2.2 «Ազգ-բանակ». հավաքական ներուժի զարգացման մոդել

Նիստավար՝ Գևորգ Ալթունյան - ՀՀ ՊՆ տեղեկատվության և հասարակայնության հետ կապերի վարչության պետ

Հիմնական ելույթ՝

Վիզեն Սարգսյան - ՀՀ պաշտպանության նախարար

Զեկուցողներ՝

- **Վազգեն Մանուկյան** - ՀՀ Հանրային խորհրդի նախագահ
Թեմա՝ «Գաղափարախոսություն, թե՞ գործելակերպ»
- **Գերաշնորհ Տ. Պարզև արքեպիսկոպոս Մարտիրոսյան** - Հայ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու Արցախի թեմի առաջնորդ
Թեմա՝ «Հոգևոր անվտանգություն»
- **Արմեն Ռուստամյան** - ՀՀ ԱԺ պատգամավոր
Թեմա՝ « «Ազգ-բանակ» հայեցակարգը որպես հայության ողջ հատվածի (մասնավորապես՝ Սփյուռքի) նոր համազգային գորաշարժի հնարավորություն»
- **Փանոս Մանճյան** - Լիբանանի Հանրապետության ԶՈՒ բրիգադիր-գեներալ (Լիբանան)
Թեմա՝ «Աշխարհի հայերի ներդրումը հայկական բանակին»

- **Համբիկ Սարաֆյան** - Սոցիալ-Դեմոկրատ Հնչակյան կուսակցության (ՍԴՀԿ) ատենապետ (ԱՄՆ)
Թեմա՝ «Հայաստանակենտրոն համազգային հայեցակարգի ձևավորում»
- **Բաբկեն Վարդանյան** - ՀՀ պաշտպանության նախարարի ավագ խորհրդական, «Հայք» գիտահետազոտական և ծրագրային հաստատության տնօրեն
Թեմա՝ «Հայոց հայրենիքի համազգային պաշտպանությունը Հայ Ազգային Գաղափարախոսությամբ»
- **Ավետիք Չալաբյան** - «ԱրԱր» քաղաքակրթական հետազոտությունների հիմնադրամի խորհրդի նախագահ, «ՄըքՔինսի ընդ Քոմփանի» («McKinsey&Company») խորհրդատվական ընկերության գործընկեր (ՌԴ)
Թեմա՝ «Ինչպես մոբիլիզացնել ազգային ներուժը բանակաշինության ոլորտում»

III ուղղություն - ԱՐՏԱՔԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՕՐԱԿԱՐԳ

3.2 Լեռնային Ղարաբաղի հիմնահարցի կարգավորման գործընթաց

Բանախոս՝ Էդվարդ Նալբանդյան - ՀՀ արտաքին գործերի նախարար

Հարց ու պատասխան, քննարկում

IV ուղղություն - ՀԱՅԱՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐ

4.2 Մշակույթի դերը հայապահպանության գործում

Նիստավար՝ Արմեն Ամիրյան - ՀՀ մշակույթի նախարար

Զեկուցողներ՝

- **Արև Սամուելյան** - ՀՀ մշակույթի նախարարի տեղակալ
Թեմա՝ «Մշակութային քաղաքականությունը Հայաստանում. Հայկական մշակութային ժառանգության պահպանությունն արտերկրում»
- **Հոգեշնորհ Տեր Վահան ծայրագույն վարդապետ Օհանյան** - Մխիթարյան միաբան (Իտալիա)
Թեմա՝ «Մխիթարյան միաբանության մշակութային ժառանգության պահպանության հիմնահարցեր»
- **Արսեն Բաղդասարյան** - կինոպրոդյուսեր (ԱՄՆ)
Թեմա՝ «ՀՀ - ում ֆիլմարտադրության ոլորտի բարեփոխումների ծրագիր»
- **Տիգրան Զարգարյան** - Հայաստանի ազգային գրադարանի տնօրեն (Հայաստան)
Թեմա՝ «Համահայկական թվային գրադարան. 21-րդ դարի մարտահրավերներին ընդառաջ»

- **Մովսես Հերկեյան** - Մշակութային գործիչ, արվեստաբանության դոկտոր (Լիբանան)
Թեմա՝ «Աշխարհում ցրուած Հայ Ստեղծագործ Մտքի հաւաքման և ի սպաս հայրենիքին ներդրման թեմայի շուրջ»
- **Հրայր Ճէպէճեան** - Արաբական ծոցի Աստվածաշնչի ընկերության ընդհանուր քարտուղար (Կիպրոս)
Թեմա՝ «Հայկական Մշակոյթ՝ Ամբողջական Կեանք եւ Շարունակականութեան Հիմք»
- **Հայկ Երանոսյան** - «Թոնիթ» հարսանեկան գյուղ նախագծի համահիմնադիր (Հայաստան)
Թեմա՝ «Հայկական ավանդական հարսանիքի տոնաճիսական համալիրը՝ ազգապահպան կարևոր գործոն» («Թոնիթ» հարսանեկան գյուղ նախագիծ)

18:30 Համերգ՝ նվիրված Արաքս Մանսուրյանի ստեղծագործական գործունեության 50-ամյակին

(Ալ. Սպենդիարյանի անվան օպերայի և բալետի ազգային ակադեմիական թատրոն)

19 սեպտեմբերի, երեքշաբթի

09:00 Այցելություն Հայոց ցեղասպանության զոհերի հուշահամալիր և ծաղկեպսակի խոնարհում

(մեկնումը ժ. 08:30-ին՝ Հանրապետության հրապարակից, ավտոբուսներով)

10:30 - 11:35 ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ԼԻԱԳՈՒՄԱՐ ՆԻՍՏ

«ՀՀ կառավարության տնտեսական քաղաքականության հիմնադրույթները»

Կարեն Կարապետյան - ՀՀ վարչապետ

11:45 – 13:45 Կլոր սեղան

- Հայաստանի առաջին Հանրապետության հռչակման և Մայիսյան հերոսամարտերի 100-ամյակի տոնակատարությունների նախնական ծրագրի ներկայացում (**Վիգեն Սարգսյան** - ՀՀ պաշտպանության նախարար),
- Էրեբունի-Երևանի 2800- ամյակի տոնակատարությունների նախնական ծրագրի ներկայացում - (**Տարոն Մարգարյան** - Երևանի քաղաքապետ)
- քննարկում

I ուղղություն - ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐ

1.3 Սփյուռքի գործարար և մասնագիտական ցանցերի հնարավորությունները

(Հայկական առևտրային ցանցի (ATN) 3-րդ գործարար ֆորում)

Նիստավար՝ Վահրամ Փիրջանյան - Հայկական առևտրային ցանցի խորհրդի անդամ (Կանադա)

Զեկուցողներ՝

- **Վարուժան Ոսկանյան** - Ռումինիայի խորհրդարանի անդամ, Ռումինիայի Հայոց միության նախագահ, Ռումինիա-Հայաստան խորհրդարանական բարեկամական խմբի նախագահ, Ռումինիա-Հայաստան առևտրա-արդյունաբերական պալատի հիմնադիր (Ռումինիա)
Թեմա՝ «Միջազգային տնտեսության զարգացումները և անդրազգային ցանցերի զգալի դերը»
- **Վարուժան Ներգիզյան** - «Շարժա» բանկի գործադիր տնօրեն և գլխավոր կառավարիչ (ԱՄԷ)
Թեմա՝ «Համաշխարհային շուկաների ընձեռած նոր հնարավորությունները հայ գործարարի համար»
- **Հովհաննես Տեր-Չաքարյան** - ԱՄՆ-Հայաստան գործարար խորհրդի անդամ (ԱՄՆ)
Թեմա՝ «Սփյուռքի առևտրային պալատների և Հայաստանի միջև արդյունավետ համագործակցության ուղիները»
- **Անդրանիկ Ալեքսանյան** - Հայաստանի Առևտրաարդյունաբերական պալատի գլխավոր տնօրեն, Հայկական առևտրային ցանցի փոխնախագահ (Հայաստան)
Թեմա՝ «Հայկական գործարար աշխարհի ներուժը և համագործակցության հրամայականը»
- **Մարի Լու Փափագյան** - «Թումո» ստեղծարար տեխնոլոգիաների կենտրոնի գործադիր տնօրեն (ԱՄՆ)
Թեմա՝ «Սփյուռք-Հայաստան ներդրումը կրթական ոլորտում. ռիսկեր և ակնկալիքներ»
- **Գարո Արմեն** - «Հայաստանի մանուկներ» հիմնադրամի հիմնադիր, խորհրդի ատենապետ (ԱՄՆ)
Թեմա՝ «Հայաստանի առաջին ռեսուրսն իր ժողովուրդն է»

**II ուղղություն - ՀՀ ՊԱՇՏՊԱՆԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ
ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՄԱՐՏԱՀՐԱՎԵՐՆԵՐԻ
ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՒՄ**

**2.3 Սահմանամերձ բնակավայրերի կայուն զարգացում և հուսալի
պաշտպանություն**

Նիստավար՝ Արտակ Ջաքարյան - ՀՀ պաշտպանության նախարարի առաջին տեղակալ

Զեկուցողներ՝

- **Վաչե Տերտերյան** - ՀՀ տարածքային կառավարման և զարգացման նախարարի առաջին տեղակալ
Թեմա՝ «Տնտեսական զարգացման հրամայականը սահմանամերձ տարածաշրջաններում»
- **Օնիկ Գասպարյան** - ՀՀ ԶՈՒ Գլխավոր շտաբի պետի առաջին տեղակալ, գեներալ-մայոր
Թեմա՝ «Սահմանամերձ բնակավայրերի նախապատրաստումը պաշտպանության և բնակչության անվտանգության ապահովումը ռազմական բախումների ժամանակ»
- **Վլադիկ Խաչատրյան** - Մարտակերտի շրջանի վարչակազմի ղեկավար (Արցախ)
Թեմա՝ «Արցախի հյուսիսարևելյան շրջանների սահմանամերձ բնակավայրերի վերականգնման առաջնահերթ ծրագրերը»
- **Վլադիմիր Աղայան** - Ռուսաստանի հայերի միության և Համաշխարհային Հայկական Կոնգրեսի փոխնախագահ (Հայաստան)
Թեմա՝ «Ռուսաստանի Հայերի Միության կողմից սահմանամերձ բնակավայրերում իրականացվող ծրագրեր»
- **Գերաշնորհ Տ. Բազրապ եպիսկոպոս Գալստրանյան** - Հայ Առաքելական Սուրբ եկեղեցու Տավուշի թեմի առաջնորդ (Հայաստան)
Թեմա՝ «Սահմանապահ համայնքներ. խնդիրներից դեպի զարգացման հնարավորություն»
- **Գառնիկ Նանագույան** - «Հայ օգնության ֆոնդի» (ՀՕՖ) գործադիր տնօրեն (ԱՄՆ)
Թեմա՝ «ՀՕՖ-ի կողմից Տավուշի մարզի Բերդ քաղաքում և հարակից 16 համայնքներում իրականացված ծրագրեր»
- **Արա Վարդանյան** - «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի (ՀՀՀ) գործադիր տնօրեն (Հայաստան)
Թեմա՝ «Սահմանամերձ գյուղերի մարտահրավերները և «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի կողմից մշակված լուծումները»

- **Ալեսիա Բեջանյան** - «Հայ օգնության միության» (ՀՕՄ) կենտրոնական վարչության անդամ (Հայաստան)
Թեմա՝ «Ամուր սահման՝ հզոր հայրենիք. ՀՕՄ-ի ներդրումը սահմանամերձ բնակավայրերի ամրացման և զարգացման գործում»

III ուղղություն - ԱՐՏԱՔԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՕՐԱԿԱՐԳ

3.3 Հայոց ցեղասպանության ճանաչում, ցեղասպանությունների կանխարգելում. քաղաքական և իրավական գործընթացները

Նիստավար՝ **Արմեն Պապիկյան** - ՀՀ արտաքին գործերի նախարարի տեղակալ

Զեկուցողներ՝

- **Աշոտ Հովակիմյան** - ՀՀ արտաքին գործերի նախարարի տեղակալ
Թեմա՝ «ՀՀ դիվանագիտության ջանքերը ցեղասպանությունների կանխարգելման ուղղությամբ»
- **Կարո Փայլան** – Թուրքիայի Հանրապետության խորհրդարանի պատգամավոր (Թուրքիա)
Թեմա՝ «Հնարավոր է արդյոք, որ Թուրքիան ճանաչի Հայոց Ցեղասպանությունը»
- **Կիրո Մանոյան** – ՀՅԴ Բյուրոյի Հայ դատի և քաղաքական հարցերի գրասենյակի պատասխանատու (Հայաստան)
Թեմա՝ «Հայոց ցեղասպանության ճանաչման և դատապարտման գործընթացը, հետևանքների վերացման խնդիրները»
- **Գրեգ Սարգսյան** - Զորյան ինստիտուտի նախագահ (Կանադա)
Թեմա՝ «Հայոց Ցեղասպանության ճանաչման իրավական հիմքերը»
- **Վլադիմիր Վարդանյան** – ՀՀ Սահմանադրական դատարանի խորհրդական, ի.գ. թ. (Հայաստան)
Թեմա՝ «Հայոց ցեղասպանության զոհերի և դրանց իրավահաջորդների իրավական պահանջների պաշտպանությանն առնչվող հիմնախնդիրները»
- **Սերխիո Նահապետյան** – ՌԱԿ կենտրոնական վարչության ատենապետ (Արգենտինա)
Թեմա՝ «Սփիւռքահայ գաղութներու առաքելութիւնները եւ գործառոյթները թրքական պետութեան գործադրած Ցեղասպանութեան ճանաչման եւ փոխհատուցման աշխատանքներուն մէջ»

IV ուղղություն - ՀԱՅԱՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐ

4.3 Սփյուռքի երիտասարդության ազգային պատկանելության գիտակցման տեսլականը

Նիստավար՝ **Սեդա Խարջյան** - ազգային, հասարակական գործիչ, Հայոց ցեղասպանության 100-րդ տարելիցին նվիրված միջոցառումները համակարգող Լիբանանի հանձնախմբի արենապետ (Լիբանան)

Ձեկուցողներ՝

- **Արսեն Քարամյան** - ՀՀ սպորտի և երիտասարդության հարցերի նախարարի տեղակալ
Թեմա՝ «Հայապահպանության խնդիրը Սփյուռքի երիտասարդության շրջանում»
- **Նիկոլա Տավիդյան** - ՀԲԸՄ Եվրոպայի մասնաճյուղի տնօրեն, «Կորիզ» երիտասարդական ծրագրի համակարգող (Բելգիա)
Թեմա՝ «Գերազանցություն առաջնորդության մեջ՝ Սփյուռքի համար հավելյալ արժեք: «Կորիզ» ծրագրի ներկայացում»
- **Արմեն Օրուջյան** - «Athgo» ընկերության հիմնադիր նախագահ, «FAST» հիմնադրամի գործադիր տնօրեն (ԱՄՆ)
Թեմա՝ «Ազգային ինքնության հստակեցման անկումը և թվային ինքնության հաստատումը»
- **Ռաֆայել Հովհաննիսյան** - Համահայկական աշխարհագրական ասոցիացիայի նախագահ (Հայաստան)
Թեմա՝ «Համահայկական կայքի, համահայկական հեռուստանախագծերի մասին»
- **Սևան Կաբակյան** - «Դեպի Հայք» հիմնադրամի գործադիր տնօրեն (Հայաստան)
Թեմա՝ «Երանի երիտասարդութեան, նա իւրացրել է Հայաստանը այնպէս որ իրենց ծնողները չէին կարող»
- **Սարգիս Մկրտչյան** - ՀՅԴ երիտասարդական գրասենյակի պատասխանատու (Հայաստան)
Թեմա՝ «Սփիւռքահայ երիտասարդութեան ազգային ինքնութեան պահպանման հարցերի շուրջ»
- **Շիրազ Ճերեճյան** - Լրագրող (Լիբանան)
Թեմա՝ «Հայ երիտասարդին «փոխանցիկ» հայկականութիւնը»

13:45 – 15:00 Ընդունելություն ՀՀ վարչապետի անունից

1 ուղղություն - ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐ

**1.4 ՀՀ - Սփյուռք տնտեսական համագործակցության խթանումը
(Հայկական առևտրային ցանցի (ATN) 3-րդ գործարար ֆորում)**

Նիստավար՝ **Ալեք Բաղդասարյան** - «Հայկական առևտրային ցանցի» գործադիր խորհրդի նախագահ (ԱՄՆ)

Զեկուցողներ՝

- **Արսեն Ղազարյան** - Հայաստանի արդյունաբերողների և գործարարների միության նախագահ (Հայաստան)
Թեմա՝ «Հայաստանը որպես ներդրումային երկիր»
- **Կառլո Գասպար** - «Թուֆենկյան գրուպ»-ի տնօրեն (Սիրիա)
Թեմա՝ «Սիրիահայ հայրենադարձների ներդրումային փորձը»
- **Տիգրան Գաբրիելյան**-«Մկրտումյան» ՍՊԸ («Արցախբերրի» ապրանքային նշան) հիմնադիր (Արցախ)
Թեմա՝ «Ձեռնարկատիրությունը Արցախում. խնդիրները, ձեռքբերումներն ու համագործակցության հեռանկարները»
- **Միշել Դավուդյան** - «Ապագա» կազմակերպության գլխավոր գործադիր տնօրեն, «Գյումրիի ընկերները» հիմնադրամի համահիմնադիր, խորհրդի անդամ, «Նարեկ» կրթական հիմնադրամի նախագահ (Բելգիա)
Թեմա՝ «Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտում սփյուռքահայ ցանցերի հաջողությունները և ներկա մարտահրավերները»
- **Հովիկ Մուսայելյան** - «Սինոփսիս Արմենիա» ՓԲԸ-ի տնօրեն (Հայաստան)
Թեմա՝ «Հայաստանի SS ոլորտում անդրազգային կորպորացիաների և սփյուռքի դերակատարումը»
- **Հովհաննես Ազիզյան** - Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարի տեղակալ
Թեմա՝ «Հայաստանի տնտեսության հեռանկարային ոլորտներ և ներդրումային ծրագրեր»

**II ուղղություն - ՀՀ ՊԱՇՏՊԱՆԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ
ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՄԱՐՏԱՀՐԱՎԵՐՆԵՐԻ
ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՒՄ**

2.4 Ռազմարդյունաբերական համալիր. արդիականացման, համագործակցության և տնտեսական առաջընթացի խթանում

Նիստավար՝ **Դավիթ Փախչանյան** - ՀՀ պաշտպանության նախարարի տեղակալ, Պաշտպանության նախարարության ռազմարդյունաբերության պետական կոմիտեի նախագահ

Զեկուցողներ՝

- **Հակոբ Փանոսյան** - Հայաստանի համար վերլուծա-հետազոտական և պլանավորման աշխատանքների իրականացման ինստիտուտի («Analysis Research and Planning for Armenia», ARPA) նախագահ (Կալիֆորնիա, ԱՄՆ)
Թեմա՝ «Հայաստանում բարձրակարգ հետազոտությունների զարգացման ծրագիրը»
- **Արթուր Ալավերդյան** - «Պրոֆետոլոգ» արդյունաբերական ձեռնարկության գլխավոր տնօրեն, «Հայաստանի գիտատեխնիկական հիմնադրամի» (FAST) համահիմնադիր (ՌԴ)
Թեմա՝ «Հայաստանի գիտատեխնիկական հիմնադրամը» (FAST) և նրա դերը ՀՀ գիտատեխնիկական առաջխաղացման մեջ»
- **Մանուկ Հերզնյան** - «Ի-ՎԻ ՔՈՆՍԱԼԹԻՆԳ» ՓԲԸ տնօրեն (Հայաստան)
Թեմա՝ «Զորրորդ արդյունաբերական հեղափոխությունը որպես հնարավորություն Հայաստանի ռազմարդյունաբերության համար»
- **Արման Պողոսյան** - Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների ձեռնարկությունների միության վարչության անդամ, «Ինստիգեյթ դիզայն» ՓԲԸ գործադիր տնօրեն (Հայաստան)
Թեմա՝ «Հայաստանի և Սփյուռքի տեխնոլոգիական ներուժի ներգրավումն ու օգտագործումը ՀՀ ռազմարդյունաբերության զարգացման գործում»
- **Սամվել Հարությունյան** - ՀՀ գիտության և կրթության նախարարության Գիտության պետական կոմիտեի նախագահ
Թեմա՝ «Հայաստանի և Սփյուռքի գիտական ներուժի ներգրավումը գիտատեխնիկական համալիրում»
- **Մհեր Մարկոսյան** - «Երևանի կապի միջոցների գիտահետազոտական ինստիտուտի» տնօրեն (Հայաստան)
Թեմա՝ «ՀՀ ռազմարդյունաբերության արտահանման ներուժի զարգացումը»

III ուղղություն - ԱՐՏԱՔԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՕՐԱԿԱՐԳ

3.4 Արդի արտաքին մարտահրավերները և դրանց արձագանքման գործում Հայաստան-Սփյուռք համագործակցությունը

Նիստավար՝ Շավարշ Քոչարյան – ՀՀ արտաքին գործերի նախարարի տեղակալ
Նիստ 2

Ձեկուցողներ՝

- **Արմեն Աշոտյան** – ՀՀ Ազգային ժողովի արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովի նախագահ
Թեմա՝ «Արտաքին մարտահրավերները և խորհրդարանական դիվանագիտությունը»
- **Արաքս Փաշայան** – ՀՀ ԳԱԱ Արևելագիտության ինստիտուտի առաջատար գիտաշխատող, ԵՊՀ դոցենտ, արաբագետ (Հայաստան)
Թեմա՝ «Զարգացումները Մերձավոր Արևելքում և հայկական համայնքների արդի հիմնախնդիրները»
- **Հակոբ Տեր-Խաչատրյան** – Հայ դատի կենտրոնական խորհրդի նախագահ (Կանադա)
Թեմա՝ «Սփյուռքի հայկական կազմակերպություններու դերը արտաքին հարցերու ու մարտահրավերներու դաշտէն ներս»
- **Յուրի Նավոյան** – «ԴԻԱԼՈԳ» հասարակական կազմակերպության նախագահ, (ՌԴ)
Թեմա՝ «Արտաքին մարտահրավերները և հանրային դիվանագիտությունը»
- **Էդմոնդ Երվանդ Ազատեան** – ՀՀ ԳԱԱ արտասահմանյան անդամ (ԱՄՆ)
Թեմա՝ «Հայաստանի արտաքին քաղաքականությունը. հայացք Սփյուռքից»

IV ուղղություն - ՀԱՅԱՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐ

4.4 Արտակարգ իրավիճակներում հայտնված հայերի հիմնախնդիրները

Նիստավար՝ Ժիրայր Րեխյան - Սիրիայի Արաբական Հանրապետության Ժողովրդական ժողովի պատգամավոր (Սիրիա)

Ձեկուցողներ՝

- **Ֆիրդուս Չաքարյան** – ՀՀ սփյուռքի նախարարության աշխատակազմի ղեկավար, սիրիահայերի հետ տարվող աշխատանքները համախմբող աշխատանքային խմբի ղեկավար
Թեմա՝ «ՀՀ-ում ապաստան գտած սիրիահայերին տրամադրվող աջակցության վերաբերյալ»

- **Քարձրաշնորհ Տ. Շահան արքեպիսկոպոս Սարգիսյան** - Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոսության Բերիո Հայոց թեմի առաջնորդ (Սիրիա)
Թեմա՝ «Սուրիահայութեան վերականգնման խնդիրը»
- **Գերաշնորհ Տ. Արմաշ եպիսկոպոս Նալբանդյան** - Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ եկեղեցու Դամասկոսի Հայոց թեմի առաջնորդ (Սիրիա)
Թեմա՝ «Սուրիահայութեան ապագան առկա մարտահրավերների լոյսի ներքո»
- **Գերաշնորհ Տ. Ռաֆայել արքեպիսկոպոս Մինասյան** - Հայ կաթողիկե եկեղեցու Հայաստանի, Վրաստանի, Ռուսաստանի և Արևելյան Եվրոպայի թեմի առաջնորդ (Հայաստան)
Թեմա՝ «Արտակարգ իրավիճակներում հայտնված հայերի հիմնախնդիրների վերհանման, դրանց կարգավորման հարցում փոխգործակցությունն ու Հայաստան - Սփյուռք միասնության ապահովումը»
- **Զավեն Խանջյան** - Ամերիկայի Հայ Ավետարանչական ընկերակցության գործադիր տնօրեն (ԱՄՆ)
Թեմա՝ «Արտակարգ իրավիճակի մեջ գտնվող Սփյուռքի առեղծվածը»
- **Վազգեն Յակուբյան** - ՀԲԸՄ Հայաստանի նախագահ, Կենտրոնական վարչության անդամ (Սիրիա)
Թեմա՝ «Սիրիահայության աջակցությանն ուղղված ՀԲԸՄ-ի ծրագրերն ու առաջիկա անելիքները Հայաստանում»
- **Արշակ Փոլադյան**- Սիրիայում ՀՀ արտակարգ և լիազոր դեսպան
Թեմա՝ «Սիրիայի հայ համայնքի վիճակը սիրիական ճգնաժամի տարիներին (2011-2017թթ.)»

18:30 Համերգ՝ նվիրված «Ծագումով հայեր» հաղորդաշարի 10-ամյակին
(Կարեն Դեմիրճյանի անվան մարզահամերգային համալիր)

20 սեպտեմբերի, չորեքշաբթի

10:00 - Մեկնում Կարեն Դեմիրճյանի անվան մարզահամերգային համալիր
(Հանրապետության հրապարակից՝ ավտոբուսներով)

11:00-13:00 ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԻ ՓԱԿՄԱՆ ԼԻԱԳՈՒՄԱՐ ՆԻՍՏ

Նիստավար՝ Հրանուշ Հակոբյան – ՀՀ սփյուռքի նախարար

ՀՀ Ազգային ժողովի նախագահ **Արա Բաբոյանի** ելույթը

- **Համաժողովի արդյունքների ամփոփում**

ա) «Հայաստանի զարգացման հիմնախնդիրներ» ուղղության քննարկումների արդյունքների ներկայացում

զեկուցող՝ **Վաչե Գաբրիելյան** - ՀՀ փոխվարչապետ, միջազգային տնտեսական ինտեգրման և բարեփոխումների նախարար

բ) «ՀՀ պաշտպանական քաղաքականության առանձնահատկությունները ժամանակակից մարտահրավերների պայմաններում» ուղղության քննարկումների արդյունքների ներկայացում

զեկուցող՝ **Վիգեն Սարգսյան** - ՀՀ պաշտպանության նախարար

գ) «Արտաքին քաղաքականության օրակարգ» ուղղության քննարկումների արդյունքների ներկայացում

զեկուցող՝ **Շավարշ Քոչարյան** - ՀՀ արտաքին գործերի նախարարի տեղակալ

դ) «Հայապահպանության հիմնախնդիրներ» ուղղության քննարկումների արդյունքների ներկայացում

զեկուցող՝ **Հրանուշ Հակոբյան** - ՀՀ սփյուռքի նախարար

- **Համաժողովի Հայտարարության ընդունում**

13:00 – 14:30 Ընդունելություն ՀՀ Ազգային ժողովի նախագահի անունից

19:00 «Նաիրի» համահայկական երաժշտական փառատոնի մրցանակաբաշխություն - շքահանդես

(Արամ Խաչատրյանի անվան մեծ համերգասրահ)

21 սեպտեմբերի, հինգշաբթի

09:00 Այցելություն Եռաբլուր զինվորական պանթեոն

(մեկնումը ժամը 08:30 - ին՝ Հանրապետության հրապարակից)

10:00 - 13:00 Այցելություն Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին, մասնակցություն Սուրբ Պատարագին

18:00 Մասնակցություն ՀՀ անկախության օրվան նվիրված միջոցառումներին և ՀՀ Նախագահի անունից ընդունելությանը (մասնակցում են հրավիրված կառույցների ղեկավարները)

(հավաք ժամը 17:00 - ին՝ Հանրապետության հրապարակի շափրվաններին կից ավտոկանգառում, մեկնումը ՀՀ պաշտպանության նախարարության համալիր՝ ժամը 17:30 - ին)